

**Avustushakemus / Oinasojan alimman kalojen nousuesteen kunnostaminen 2025-2026 /
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.**

Valja 13.02.2025 § 10
2444/02.05.01.00/2025

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Piia Koski., 0400 243 351.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. on ottanut yhteyttä ympäristönsuojeluviranomaiseen ja kysynyt Jämsän kaupungin halukkuutta osallistua Oinasojan alimman kalojen nousuesteen kunnostushankkeeseen vuosina 2025 - 2026. Hankkeen tavoitteena on Oinasojan alaosan koskikynnyksen muuttaminen suunnitelman mukaisesti kalojen kuljettavaksi.

Jämsän Vesi liikelaitos on rakentanut viemärin alueelle ja näin Oinasojan alueen jätevesipäästöt on saatu kuriin, kun kiinteistökohtaisista jätevesijärjetelmistä on luovutu.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. hakee hankkeelle rahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskuksesta. Hankkeen toteutuminen edellyttää myös omarahoitusosuutta osakaskunnalta, Längelmäveden kalatalousalueelta sekä muilta mahdollisilta tahoilta.

Länkipohjan osakaskunta ja Längelmäveden kalatalousalue ovat tehneet yhteistyötä KVVY Yhdistyksen kanssa Oinasojan tilan parantamiseksi ja taimenkannan palauttamiseksi. Oriveden ja Jämsän kaupungit ovat myös osaltaan tukeneet taloudellisesti KVVY Yhdistyksen toteuttamia VIRTA-hanketta, jonka puitteissa on edistetty ja toteutettu toimenpiteitä alueen virtavesien ja taimenkantojen tilan parantamiseksi.

Oinasoja virtavesi-inventoitiin ja sen kunnostusmahdollisuudet kartoitettiin vuonna 2020 KVVY Yhdistyksen toimesta. Kartoituksen jälkeen alueella toteutettiin sähkökoekalastuksia taimenen luontaisen esiintymisen selvittämiseksi. Osoittautui, että vesistössä ei esiintynyt luontaisesti taimenta, vaikka olosuhteet taimenen esiintymiselle olivat varsin hyvät.

Virtavesikartoitus osoitti, että Oinasojassa on paljon kovapohjoisia hyvin virtaavia virta- ja koskipaikkoja, jotka soveltuva kunnostustoimien jälkeen taimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalueiksi. Kartoituksessa tuli myös esille, että virtavesissä on useita kalojen nousuesteitä, jotka estävät kalojen vapaata liikkumista. Nousuesteet estävät järvivaelteisen taimenkannan elinkierron toteutumisen lisääntymisalueiden (virtavedet) sekä syönnös- ja kasvualueen (Längelmäveden) välillä.

Uuden taimenkannan kotiuttamiseksi Länkipohjan osakaskunta aloitti taimenen mätirasiaistutukset vuonna 2021 yhteistyössä KVVY:n kanssa. Istuksia on toteutettu vuosittain ja istutusten tuloksellisuutta on selvitetty sähkökoekalastusten avulla. Oinasojassa taimenen mäti- ja kuoritutumisvaihe ovat onnistuneet hyvin ja loppukesän

sähkökoekalastuksilla on saatu runsaasti eri ikäisiä taimenen poikasia. Istutuksen tulokset kannustavat jatkamaan kotiutusistutuksia ja viemään eteenpäin kunnostuksia.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen toimeksiannosta Watec Oy laati Oinasojan alimmalla kunnostussuunnitelman vuonna 2024.

Hankkeessa Oinasojan alaosassa oleva jyrkkä louhikkoinen koski kunnostetaan Watec Oy:n laatiman kunnostussuunnitelman mukaisesti. Jyrkkä kynnyiskohta loivennetaan, porrastetaan ja muotoillaan niin, että kalat pääsevät nousemaan kohdasta kaikilla virtaamaolosuhteilla. Rakenne verhoillaan luonnonpyöreällä kivellä.

Mikäli kunnostustoimet alittavat arvioidun hankkeen kokonaiskustannuksen, Oinasojaan rajoituville kiinteistöjen omistajille lähetetään tiedotuskirje, jossa informoidaan Oinasojassa tehdyistä kunnostustoimista ja taimenkannan hoitotoimista ja pyydetään suostumusta puron yläosassa tehtäville kunnostuksille.

Kunnostushanke pyritään toteuttamaan kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana. Hanke aika on kuitenkin 31.1.2025-24.12.2026, mikä mahdollistaa hankkeen toteuttamisen, jos kunnostus pitkittyy ympäristö- tai virtaama olosuhteiden tai jonkun toisen mahdollisen syyn takia. Hankkeen toteutuksen edellytys on, että hanke voidaan toteuttaa ilman vesilain mukaista lupaa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 26 255 € (sis.ALV25,5%). Hankkeen rahoitus koostuu Pohjois-Savon ELY-keskukselta haettavasta 15 500 euron suuruisesta avustuksesta (59 %). Hankeen omarahoitus on 10 755 euroa, mikä pitää sisällään 500 euron talkootyön.

Taulukko 3.1. Oinasojan alimman nousuesteen kunnostamisen kustannusarvio kululajeittain.

Kustannusarvio	Kustannus (ALV0%)	Kustannus (sis ALV25,5%)	Osuus-%
Konetyö	5 920 €	7 430 €	28,3
Kiviaines ja materiaalit	10 000 €	12 550 €	47,8
Hankkeen hallinnointi, työnojaus, matkakulut ja päivärahat	5 000 €	6 275 €	23,9
Yhteensä	20 920 €	26 255 €	100,0

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 31

Ehdotus Ympäristöpäällikkö Piia Koski

Valvontajaosto päättää osallistua Oinasojan alimman nousuesteen kunnostamiseen vuosina 2025 - 2026 yhteensä 5000 euron summalla, mikäli hanke saa Pohjois-Savon ELY-keskukselta rahoituksen ja omarahoitusosuutta osakaskunnalta, Längelmäveden kalatalousalueelta sekä muilta mahdollisilta tahoilta.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.